

POBREZA Y EXCLUSIÓN ¿UN PROBLEMA DE TODOS?

EN EL AÑO EUROPEO DE LUCHA CONTRA LA POBREZA Y LA EXCLUSIÓN SOCIAL

VALENCIA FEBRERO Y MARZO DE 2010

**XVIII
FORO UNIVERSITARIO
JUAN LUIS VIVES**

organiza y patrocinan

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
Municipi de Govern

IberCaja

colaboran

UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

UNIVERSIDAD
POLITECNICA
DE VALÈNCIA

CEU
CERCA DE LA UNIVERSITAT

UNIVERSIDAD
POLITECNICA
DE VALÈNCIA

UIMP

Carifina
FUNDACIÓN DE INVESTIGACIÓN Y
FORMACIÓN

Para imprimir este folleto se ha
utilizado papel libre de cloro.
Recíclame

PRESENTACIÓN XVIII FORO JUAN LUIS VIVES

Pobreza y exclusión ¿un problema de todos?

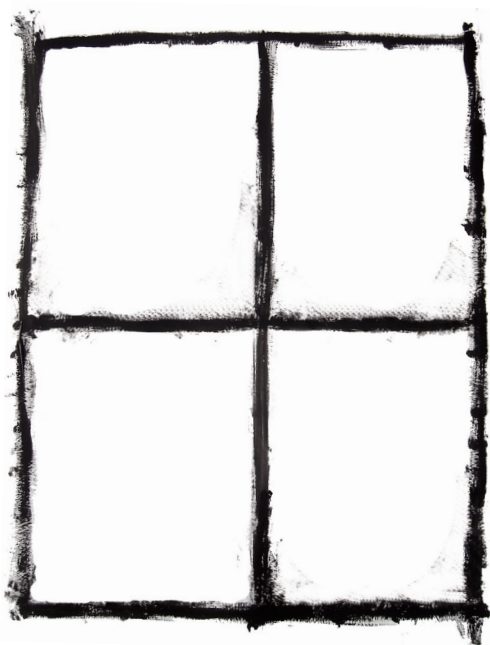
El año 2010 es el Año Europeo de la Lucha contra la Pobreza y la Exclusión y se hace imprescindible una reflexión de todos nosotros. Dos cuestiones a las que no podemos girar la cara y debemos mirar de frente. Porque están ahí y forman parte de nuestra sociedad. Más cerca de lo que imaginamos. Suelen ir unidas de la mano y una ser consecuencia de la otra.

Por eso, en una sociedad moderna, evolucionada hay algo que no puede faltar: la solidaridad. No podemos evolucionar si no evolucionamos todos y no se pueden conseguir retos si no existe un principio de equidad. Precisamente en la coyuntura económica en la que nos vemos envueltos actualmente, se hace más patente la presencia de la pobreza y de la exclusión. Éstas están afectando a muchas personas que hasta hace poco tiempo vivían una vida normal. Y no podemos olvidarnos de este hecho que debe hacernos recapacitar en los recursos que se tienen y en el destino de los mismos.

Estos problemas llaman a la reflexión pero no a una reflexión vacía sino a una reflexión para la actuación: tomar medidas que hagan que la situación se palie o no se extienda es algo necesario. Las actuaciones deben llevarse desde muchos estamentos para que sean realmente efectivas, no sólo desde el ámbito político, que por supuesto es el primero que debe actuar sino también desde otros ámbitos. Todos debemos y tenemos que estar implicados y todos somos responsables de actuar desde nuestra capacidad aportando nuestro granito de arena porque a todos nos afectan estos dos problemas de la sociedad actual.

En este foro podremos estudiar la evolución histórica de la pobreza y la exclusión, hacer un recorrido por las distintas etapas donde se ha hecho más patente su presencia, profundizar en los efectos de estas dos lacras y en qué áreas se pueden ver sus consecuencias, qué partes de nuestra sociedad son las más dañadas y qué individuos resultan más afectados. Qué valores son necesarios para luchar contra la situación y cual es el papel de cada uno. En definitiva, esperamos que esta edición del Foro Juan Luis Vives sirva para despertar nuestras conciencias y también para encontrar soluciones que nos hagan convivir en armonía y en una sociedad más justa para todos nosotros.

Beatriz Simón Castelletts
Concejala de Juventud,
Innovación y Sociedad de la información

El "Año Europeo de Lucha contra la Pobreza y la Exclusión Social" y la crisis económica en la que estamos inmersos son una buena oportunidad para reflexionar sobre una cuestión clave para un país rico como el nuestro. Los datos del XV Informe F.O.E.S.S.A. demostraban que los años de bonanza no sirvieron para reducir las tasas de pobreza ni para estrechar las desigualdades existentes en nuestro país. La situación económica que estamos viviendo no parece que sea la más adecuada para solucionar estas deficiencias y entre las prioridades políticas y económicas la lucha contra la pobreza y la exclusión no está en la primera línea.

El Foro de este año pretende recordar a las personas más desvalidas y menos favorecidas de nuestro país y del mundo. Queremos describir la realidad ante la que nos encontramos, pero también ahondar en propuestas y alternativas que resulten positivas y colaboren en la vertebración de una sociedad más justa y menos desigual. Lo hacemos desde la convicción de que tanto la pobreza como la exclusión, no son problemas que afectan únicamente a las personas que las padecen, sino que son cuestiones claves para la mejora del bienestar de la sociedad en su conjunto.

Los ocho cursos que presentamos tienen estos objetivos comunes. Por un lado, tenemos tres cursos que nos van a describir la realidad de exclusión, pobreza y desigualdades tanto a nivel nacional como a escala global. En segundo lugar, encontramos dos cursos que abordan el problema de la exclusión y la pobreza desde una perspectiva sectorial, como son la relación entre la exclusión y la vulneración de los derechos humanos y la interacción entre pobreza y problemas de salud. Otros dos cursos se centran en la acción sobre la pobreza y la exclusión y analizan tanto la intervención social y sus caminos, como el papel del Estado y de la Sociedad Civil en la lucha contra estas situaciones. El último curso del foro expondrá las propuestas existentes para nuevos indicadores económicos que incluyan estas cuestiones en la contabilización del desempeño económico de nuestras sociedades.

El XVIII Foro Universitario Juan Luís Vives genera un entorno de reflexión y ofrece respuestas a las inquietudes de sus participantes. Como en sus anteriores ediciones tiene como objetivo poner en conocimiento de sus alumnos un tema de candente actualidad y ofrecerles la posibilidad de ampliar su formación así como de estimular su preocupación y su compromiso en la lucha contra la pobreza y la exclusión social.

Enrique Lluch Frechina
Profesor de economía de la Universidad
C.E.U Cardenal Herrera
Director del XVIII Foro Universitario
Juan Luís Vives

CURSO

1

DIMENSIONES DE LA POBREZA Y LA DESIGUALDAD EN ESPAÑA

Amadeo Fuenmayor Fernández. Profesor Titular de Economía Aplicada, Universitat de València

Lunes 8 y Martes 9 de Febrero de 2010 de 9.00 a 14.00 y de 16.00 a 21.00

La lucha contra la pobreza y la desigualdad es uno de los pilares de nuestra cultura y nuestra democracia, porque al fin y al cabo no es sino un aspecto de la lucha contra la injusticia. Cualquier actuación pública pasa siempre por el tamiz de sus efectos distributivos. La desigualdad, sin embargo, no es una variable unidimensional, sino que tiene un claro carácter multidimensional e interdisciplinar. Puede ser tratada como desigualdad de renta y riqueza, pero también como desigualdad de género, de edad, de clases sociales, de etnias o nacionalidades. Un gran número de medidas políticas están directamente encaminadas a reducir la pobreza y la desigualdad o a prevenirlas, sea a través de la producción pública (políticas educativas o sanitarias) o la financiación pública, tanto en la vertiente de gasto (programas de mantenimiento de rentas: seguro de desempleo, prestación por jubilación, etc.) como en la de ingresos (imposición personal sobre la renta). En este curso analizaremos algunas dimensiones de la pobreza y la desigualdad, revisaremos la situación en España y repasaremos las medidas políticas que están o pueden ponerse en marcha, especialmente en una situación de crisis como la actual.

LUNES 8 DE FEBRERO DE 9.00 A 14.00

MEDICIÓN Y EVOLUCIÓN HISTÓRICA DE LA DESIGUALDAD EN ESPAÑA

09.00 Desigualdad, pobreza y redistribución

Rafael Granell Pérez. Profesor titular del departamento de Economía Aplicada Universitat de València

11:00 El modelo de financiación de las Comunidades Autónomas: perspectivas sobre equidad

Santiago Díaz de Sarralde. Jefe del Gabinete Técnico de la Secretaría General de Financiación Territorial. Universidad Rey Juan Carlos I, Madrid.

12:30 Mesa redonda: Pobreza, desigualdad y crisis. ¿Hacia dónde vamos?

Modera: Rafael Granell Pérez

Santiago Díaz de Sarralde

Vicente Pallardó López. Analista de Coyuntura Económica e Investigador del Instituto de Economía Internacional. Universitat de València

Elena Bárcena Martín

LUNES 8 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

CRISIS, POBREZA Y DESIGUALDAD

16:00 Evolución de la desigualdad y la pobreza en España

Elena Bárcena Martín. Profesora del departamento de Economía Aplicada (Estadística y Econometría). Universidad de Málaga

18:00 La crisis económica más allá de las finanzas: factores de crisis, factores de desigualdad

Vicente Pallardó López. Analista de Coyuntura Económica e investigador del Instituto de Economía Internacional. Universitat de València

19:30 Mesa redonda: ¿Qué pasa en la calle? La experiencia diaria de las ONG's sobre pobreza y desigualdad.

Modera: Vicent Andrés Martínez. Representante de Cáritas Diocesana. Valencia

Representante de Valencia Acoge de la Red Acoge. Federación de Asociaciones pro inmigrantes

Representante de la O.N.G. Médicos del Mundo

Representante de Cruz Roja

MARTES 9 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

OTRAS DIMENSIONES DE LA POBREZA Y LA DESIGUALDAD

09:00 Pobreza, discriminación y género

Coral del Río Otero. Profesora titular del departamento Economía Aplicada, Universidad de Vigo

11:00 Pobreza, desigualdad y edad: la ley de dependencia

Mª Ángeles Tortosa Chuliá. Profesora titular, del departamento Economía Aplicada. Universitat de Valencia.

12:30 Mesa redonda: Otras dimensiones de la pobreza y la desigualdad: ¿quién es el culpable?

Modera: Amadeo Fuenmayor Fernández

Coral del Río Otero

Juan Antonio Gimeno Ullastres. Rector Magnífico de la U.N.E.D.

Mª Ángeles Tortosa Chuliá

MARTES 9 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

POLÍTICAS DE LUCHA CONTRA LA POBREZA Y LA DESIGUALDAD.

16:00 Políticas redistributivas en base cero

Juan Antonio Gimeno Ullastres. Rector Magnífico de la U.N.E.D

18:00 Políticas públicas y pobreza

Amadeo Fuenmayor Fernández. Profesor Titular de Economía Aplicada, Universitat de València

19:30 Mesa redonda: ¿Qué hacen nuestros políticos para combatir la pobreza y la desigualdad?

Modera: Amadeo Fuenmayor Fernández

Representante de la Administración Central

Representante de la Generalitat Valenciana

CURSO

2

DE LA INTERVENCIÓN SOCIAL Y SUS CAMINOS

Josefa Fombuena Valero. Psicóloga y trabajadora social. Profesora de la Universitat de València

Miércoles 10 y Jueves 11 de Febrero de 2010 de 9.00 a 14.00 y de 16.00 a 21.00

La sociedad, una parte de la sociedad al menos, reclama más intervención social, incómoda ante las personas con graves problemas sociales. Pero la intervención social es una actividad que requiere de un amplio consenso social porque trata de llevar a la práctica, a la vida cotidiana de personas que sufren, "que lo pasan mal", acciones para vivir un poco mejor. A la escucha de los demás, cada uno puede ser útil. Para esto, se necesita disponer de conocimientos conceptuales claros y por tanto formaciones universitarias orientadas hacia ese fin, pero también se necesitan personas dispuestas a enfrentarse con el dolor del otro, con las injusticias y con un cierto grado de indiferencia social. El curso va dirigido a personas con inquietudes ante lo humano, a profesionales y futuros profesionales de muchas especialidades dispuestos a acompañar desde lo material y lo concreto a personas en situación de exclusión social. El curso quiere responder a la pregunta ¿qué y cómo hacer para mejorar la situación de personas en situación de exclusión social?

MIÉRCOLES 10 DE FEBRERO DE 9.00 A 14.00

LA SECUENCIA DE DAR Y RECIBIR COMO INSTRUMENTO DE INTERVENCIÓN SOCIAL: LA JUSTICIA Y LA AUTENTICIDAD

09:00 La legitimidad de la intervención social: una secuencia de dar y recibir.

Josefa Fombuena Valero. Psicóloga y trabajadora social. Profesora de la Universitat de València

11:30 Mesa redonda: La política como servicio.

Modera: Josefa Fombuena Valero

Irene Estrada Ena. Psicóloga, escritora, experta en Servicios Sociales y miembro de la Asociación Intress, Barcelona.

Vicente Ibor Asensi. Abogado, Alcalde de Paiporta

Amelia López Cayuela. Director Servicios Sociales (Ayto. Aldaia)

Enric Luján i Folgado. Profesor de enseñanzas medias

MIÉRCOLES 10 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

EL OTRO COMO MOTOR DE MI INTERVENCIÓN VERSUS EL OTRO COMO RESPUESTA DE MI INTERVENCIÓN

16:00 Dar y recibir en familia.

Christian Petel. Director de formación, Asociación Fractale (París)

18:30 Mesa redonda: Altruismo e individuo

Moderador: Josefa Fombuena Valero

Mª Ángeles Albamonte Llabres. Psicoanalista, miembro de la APM (Asociación Psicoanalítica de Madrid), Secretaria del Centro Psicoanalítico Valenciano.

María Cortell Alcocer. Psicoanalista miembro de la Asociación de Estudios Psicoanalíticos de Valencia. Psicóloga especialista en Psicología Clínica, responsable de la sección de Psicoanálisis del Col.legi Oficial de Psicòlegs de la Comunitat Valenciana. Especialista colaboradora de Ibermutuamur

Mª Jesús Duato Gómez-Novella. Psicóloga, Psicoanalista, Miembro fundador de la Asociación de Estudios Psicoanalíticos de Valencia
Inmaculada Montes Cebrián. Psicoanalista, miembro de la APM, miembro del Centro Psicoanalítico Valenciano.

JUEVES 11 DE FEBRERO DE 9.00 A 14.00

RIESGOS Y DIFICULTADES DE LA INTERVENCIÓN SOCIAL. AVISOS A NAVEGANTES

09:00 Los valores de la intervención social

Mª Ángeles Molpeceres Pastor. Profesora Psicología Social, Universitat de València

11:30 Mesa redonda: La voluntad de un mundo mejor: la intervención de las asociaciones.

Moderador: Concha Calvet Soriano. Àmbit Associació, Valencia

María Luisa Haro Sabater. Presidenta Fundación Jose Mª Haro, Valencia

Fernando del Rosario Romero. Presidente Autonómico de Cruz Roja en la Comunidad Valenciana.

Representante de Alcohólicos Anónimos de la Comunidad Valenciana

JUEVES 11 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

EL EJERCICIO POLÍTICO COMO SERVICIO ANTE LA EXCLUSIÓN SOCIAL. APORTACIONES CONCRETAS

16:00 Hacia una nueva identidad moral para la intervención social

Sebastián Mora Rosado. Secretario General de Cáritas Española

18:30 Mesa redonda: Cuidar "cara a cara". La ayuda profesional: éxitos y dificultades.

Moderador: Jesús Fernández Huerta. Universitat de València, Vice-Presidente de la Asociación Previo, Valencia

Santiago Agost Felip. Trabajador social Ayuntamiento de Vila-Real

Nuria Baeza Roca. Profesora de Fundamentos Básicos del Trabajo Social, Universitat de València. Trabajadora social Cáritas Valencia.

Carmen Fenollosa Egea. Directora de Servicios Sociales, Ayuntamiento de La Vall d'Uixó

CURSO

3

EL PAPEL DEL ESTADO Y DE LA SOCIEDAD CIVIL EN LA LUCHA CONTRA LA EXCLUSIÓN

Rafael Aliena Miralles. Director del Departamento de Trabajo Social y Servicios Sociales de la Universitat de València

Lunes 15 y Martes 16 de Febrero de 2010 de 9.00 a 14.00 y de 16.00 a 21.00

El debate sobre quién tiene la responsabilidad o el protagonismo en la lucha contra la pobreza y la exclusión social, siempre importante, adquiere hoy una viveza singular. Por un lado, está el agravamiento del problema y el descubrimiento de una dimensión hondamente humana que no puede ser abordada como merece desde los códigos del dinero y el derecho. Por otro, la multiforme reivindicación de nuevas modalidades de la gobernación de los Estados, que, con diferentes nombres, lo que hacen es reivindicar un espacio para los actores privados, que deberán, eso sí, integrarse más y mejor en los aparatos de los Estados y en las redes políticas de sus países. Un curso de este tipo, cuando es multidisciplinar y plural en lo ideológico, y viene impartido por las personas adecuadas, puede dar forma y orientación a muchas de las inquietudes de los jóvenes universitarios valencianos, que difícilmente se encuentran en sus planes de estudio, en un mismo campo, cuestiones históricas, morales, políticas, económicas, de actualidad, etc.

LUNES 15 DE FEBRERO DE 9.00 A 14.00

A CARGO DEL ESTADO O LA SOCIALIZACIÓN DEL BIENESTAR

09:00 Estado y sociedad civil en la lucha contra la exclusión social
Rafael Aliena Miralles. Profesor de Trabajo Social y Servicios Sociales.
Universitat de València

10:30 A cargo del Estado: la forja del modelo europeo
Fernando Díez Rodríguez. Profesor de Historia Contemporánea.
Universitat València

11:30 La revolución americana: ¿un mundo aparte?
Antonio Lastra Meliá. Profesor de Filosofía. Universitat de València,
Director del Observatorio de Ciudadanía y Estudios Culturales de la
Universidad Internacional Menéndez Pelayo

13:00 Mesa redonda:
Modera: Rafael Aliena Miralles
Fernando Díez Rodríguez
Antonio Lastra Meliá

LUNES 15 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

LA PALANCA DEL BIENESTAR: ¿MÁS MERCADO O MÁS ESTADO?

16:00 La palanca del bienestar: ¿más mercado o más Estado?

Pablo Vázquez Vega. Profesor de Economía Aplicada. Universidad Complutense de Madrid. Director Ejecutivo de F.E.D.E.A, Fundación de Estudios de Economía Aplicada

17:00 Exclusión social: un modelo socioeconómico en juego

Enric Sanchis Gómez. Profesor de Sociología. Universitat de València

18:30 Mesa redonda:

Modera: Rafael Aliena Miralles

Pablo Vázquez Vega

Enric Sanchis Gómez

20:00 Los partidos políticos frente a la sociedad civil

Joan Hernández Pérez. Jurista y Político

MARTES 16 DE FEBRERO DE 9.00 A 14.00

LA ESFERA PÚBLICA, LA SOCIEDAD CIVIL Y LA EXCLUSIÓN SOCIAL

09:00 Hacia una nueva estrategia de Inclusión, 2001-2020. El papel del tercer sector

Isabel Allende Robredo. Directora Gerente de la sección española de E.A.P.N (European Anti-Poverty Network)

10:30 ¿Qué futuro para la participación ciudadana?

Vicent Franch i Ferrer. Jurista, politólogo y escritor

11:30 Las fuentes morales de la ciudadanía activa

Agustín Domingo Moratalla. Profesor de Filosofía Moral y Política. Universidad de Valencia

13:00 MESA REDONDA:

Modera: Rafael Aliena Miralles

Vicent Franch i Ferrer

Agustín Domingo Moratalla

MARTES 16 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

LO PÚBLICO, LO ESTATAL Y LO SOCIAL

16:00 Exclusión social, (re)construcción de la cosa pública y tercer sector

Chaime Marcuello Servós. Profesor de Trabajo Social y Servicios Sociales. Universidad de Zaragoza

17:00 Estado, solidaridad y Economía social

Gustavo Zaragoza Pascual. Profesor de Trabajo Social y Servicios Sociales. Universitat de València

18:30 Mesa redonda:

Modera: Rafael Aliena Miralles

Chaime Marcuello Servós

Gustavo Zaragoza Pascual

19:45 Ciudadanía, pluralismo e integración social

Rosa María Rodríguez Magda. Consellera del Consell Valencià de Cultura. Directora del Aula de Pensamiento de la Institució Alfons el Magnànim Directora de la revista Debats

CURSO

4

VULNERACIÓN DE LOS DERECHOS HUMANOS Y EXCLUSIÓN SOCIAL, ¿UN CÍRCULO VICIOSO?

Ruth Abril Stoffels. Profesora de Relaciones Internacionales, Universidad C.E.U Cardenal Herrera

Miércoles 17 y Jueves 18 de Febrero de 2010 de 9.00 a 14.00 y de 16.00 a 21.00

Cuando pensamos en exclusión social nos vienen a la cabeza situaciones en las que algunos derechos humanos como son los del derecho a la vivienda, a la salud, a la educación, al trabajo etc. no son respetados, sin embargo, esta imagen es a menudo incompleta, dado que hay otros derechos, no tan evidentes que también pueden verse afectados como el derecho a la participación política, a libertad religiosa, no discriminación, a la vida, a la dignidad... y que también son razón de exclusión. Por otro lado, tampoco nos damos cuenta de que la inobservancia de determinados derechos humanos como el derecho a la educación, a la protección social, a la participación política etc. generan exclusión. De esta forma se puede formar un círculo vicioso del que es difícil salir y al que deben atacar todos aquellos que intentan hacer frente a la misma. El curso estudiará esta interrelación de forma general y analizará su impacto en colectivos específicos, terminando con una serie de mesas redondas en la que un conjunto de agentes sociales nos explicará la forma en que, de hecho, se intenta romper esta interrelación.

MIÉRCOLES 17 DE FEBRERO DE 9.00 A 14.00

LA PROTECCIÓN DE LOS DERECHOS HUMANOS FUNDAMENTALES EN EL MARCO DE LA EXCLUSIÓN SOCIAL

09:00 Exclusión social en la Comunidad valenciana. Carencias y fortalezas.

David Calatayud Chover. Secretario Autonómico de Familia y coordinación social

10:30 La exclusión social en España: los resultados del informe FOESSA.

Nuria Baeza Roca. Responsable del Programa de Análisis de la Realidad y del Programa de Gestión de Calidad de Cáritas Diocesana. Valencia

12:00 Las estrategias de exclusión social como estrategia de protección de los derechos humanos.

Pedro Cabrera Cabrera. Profesor de Sociología y Trabajo Social en la Universidad de Comillas

MIÉRCOLES 17 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

PRIVACIÓN DE DERECHOS HUMANOS Y EXCLUSIÓN SOCIAL / DISFRUTE DE LOS DERECHOS HUMANOS E INCLUSIÓN SOCIAL

16:00 La ciudadanía como expresión de la vinculación y protección social.

Leopoldo Juan García Ruiz. Profesor de Filosofía del Derecho de la Universidad C.E.U.-Cardenal Herrera

17:30 Mesa redonda: El respeto de los derechos humanos como herramienta de inclusión social.

Políticas y bienes sociales y exclusión social: Manolo Martínez Sospedra. Catedrático Derecho Constitucional de la Universidad C.E.U Cardenal Herrera

Pobreza y exclusión social: Marita Macías Marassa. Profesora de Sociología de la Universidad Católica de Valencia. Presidenta de la Fundación Hugo Zárate.

Salud e inclusión social: Joan Paredes Carbonell. Dr. En Medicina, Técnico Superior de Salud Pública. Unidad de Promoción de la Salud. Profesor de la Facultad de Ciencias de la Salud de la Universidad Católica de Valencia-San Vicente Mártir

Educación y Exclusión social: Javier Borrego Gutiérrez. Profesor de Filosofía del Instituto de Humanidades Ángel Ayala-C.E.U en la Universidad San Pablo-C.E.U de Madrid.

Desempleo y exclusión social: Juana Aznar Cabrera. Profesora del Departamento de Fundamento de Análisis Económico de la Facultad de Ciencias Sociales y Jurídicas de la Universidad Miguel Hernández. Miembro del Seminario Interdisciplinar de Estudios de Género de la Universidad Miguel Hernández de Elche (S.I.E.G)

JUEVES 18 DE FEBRERO DE 9.00 A 14.00

COLECTIVOS ESPECIALMENTE EXPUESTOS A LA EXCLUSIÓN SOCIAL

09:00 Mujer y exclusión social: mujeres en grupos vulnerables y garantía de sus derechos humanos

Ruth Abril Stoffels. Profesora de Derecho Internacional y Relaciones Internacionales, Universidad Cardenal Herrera C.E.U

10:00 Personas con discapacidad y exclusión social

Jorge Cardona Llorens. Catedrático de Derecho Internacional Público, Universitat de Valencia

11:15 TERMINA CON DEBATE

12:00 Población romaní y exclusión social.

Carmen Quesada Alcalá. Profesora Protección Internacional de los Derechos Humanos, U.N.E.D. Madrid

13:00 Delincuencia y exclusión social.

Juan Carlos Jiménez González. Director de la Fundación Adsis en Valencia
TERMINA CON DEBATE

JUEVES 18 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

PRIVACIÓN DE LOS DERECHOS HUMANOS Y LA EXCLUSIÓN SOCIAL: UN CÍRCULO VICIOSO

Mesa redonda en dos etapas:

16:00 I Privación de los derechos humanos y la exclusión social: un círculo vicioso de la privación de los derechos humanos a la exclusión social.

Inmigrantes: Ana Sales Ten. Responsable de Inmigrantes, Refugiados y Cooperación Internacional, Oficina Provincial Cruz Roja de Valencia. Profesora de Trabajo Social de la Universitat de València

Ancianos: Ángela Tormo Bartual. Responsable de Calidad de L.A.R.E.S. Comunidad Valenciana

Drogadicción: Francisco Javier Romero Gómez. Director del Instituto de Drogas y Conductas Adictivas, Decano de la Facultad de Ciencias de la Salud de la Universidad C.E.U Cardenal Herrera

Sin techo: Inés Abril Stoffels. Trabajadora Social en la Fundación San Martín de Porres

18:00 II Privación de los derechos humanos y la exclusión social: un círculo vicioso: de la exclusión social a la privación de los derechos humanos

Inmigrantes: Ana Sales Ten. Delegada de Cruz Roja

Ancianos: Ángela Tormo Bartual. Responsable de Calidad de LARES Comunidad Valenciana

Drogadicción: Francisco Javier Romero Gómez. Director del Instituto de Drogas y Conductas Adictivas, Decano de la Facultad de Ciencias de la Salud de la Universidad CEU Cardenal Herrera

Sin techo: Inés Abril Stoffels. Trabajadora Social en la Fundación San Martín de Porres, Madrid

CURSO

5

ACCIÓN EN SALUD PARA EL CAMBIO Y LA INCLUSIÓN: POLÍTICAS, ENTORNOS Y PERSONAS

Joan J. Paredes i Carbonell. Profesor de Salud Pública de la Universidad Católica de Valencia y técnico de promoción de salud (Conselleria de Sanitat)

Lunes 22, Martes 23, Miércoles 24 y Jueves 25 de Febrero de 2010 de 16.00 a 21.00

La equidad es uno de los objetivos de la OMS en Europa en la estrategia Salud Siglo XXI. Uno de los retos de nuestro sistema sanitario y de l@s profesionales de todos los sectores implicados, es desarrollar políticas, planes y programas de salud que reduzcan las desigualdades y promuevan la equidad (de género, socioeconómica, de etnia, territorial, cultural). La promoción de la salud en entornos como la ciudad, en barrios o en zonas de transformación social, a través de actuaciones intersectoriales y de la participación de las propias personas afectadas, es un instrumento de cambio, reducción de desigualdades y cohesión social. Es importante que l@s estudiantes universitari@s no sólo se aproximen a los fundamentos teóricos, las experiencias y los modelos de buena práctica que en nuestro entorno se están desarrollando, sino que también se acerquen a las propias personas afectadas, auténticas protagonistas de los procesos de cambio e inclusión.

LUNES 22 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

POLÍTICAS Y DESIGUALDADES EN SALUD: RECOMENDACIONES PARA EL CAMBIO

16:00 Desigualdades en salud: cómo reducir las y cómo promover la equidad

Rosanna Peiró Pérez. Técnica en Salud Pública. Dirección General de Salud Pública. Conselleria de Sanitat

17:30 Salud e inclusión social: investigación para la toma de decisiones

Daniel La Parra Casado. Profesor de Sociología. Universidad de Alicante

19:00 Mesa redonda: Acción en salud a través de políticas.

Modera: Concha Colomer Revuelta. Doctora en Medicina. Directora del Observatorio de Salud de la Mujer, Subdirectora general oficina planificación sanitaria y Calidad. Ministerio de Sanidad y Política Social

Rosana Peiró Pérez
Daniel La Parra Casado

MARTES 23 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

ENTORNOS Y POBLACIONES FRÁGILES: LA ACCIÓN PARA LA SALUD EN CIUDADES Y BARRIOS

16:00 Entornos frágiles: la acción para la salud en barrios necesitados de transformación.

Marga Pla Consuegra. Doctora en psicología social y licenciada en sociología. Directora de la Càtedra de Recerca Qualitativa. Fundació Dr. Robert. Departamento Psicología Social de la Universidad Autónoma de Bellaterra e Instituto Estudios de la Salud. Universitat Autònoma de Barcelona.

17:30 Futuros profesionales sociosanitarios: Micropolíticas. Trabajo vivo para el cambio.

Emerson Merhy. Doctor en Medicina. Universidade Federal do Rio de Janeiro, Brasil

19:00 Mesa redonda: Acción en salud en barrios y en la ciudad como espacios del cambio.

Modera: Julio Jorge Fernández Garrido. Doctor en Antropología y diplomado en enfermería. Director de la Escuela de Enfermería y Podología de la Universitat de València.

Marga Pla Consuegra

Emerson Merhy

MIÉRCOLES 24 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

URBANISMO, HABITABILIDAD Y CAMBIOS EN LA SALUD DE LAS PERSONAS

16:00 Proceso reproductivo y proceso migratorio: propuestas para promover la salud

Carles Simó i Noguera. Profesor titular del departamento de Sociología y Antropología Social. Universitat de València

17:30 Urbanismo, habitabilidad y salud en zonas de transformación social

Joan Olmos Llorens. Profesor titular de Urbanismo. Universidad Politécnica de Valencia

19:00 Mesa: Acción en salud en entornos y en las personas.

Modera: Vicent Andrés Martínez. Responsable de los programas de acción social de Cáritas Diocesana de Valencia

Carles Simó i Noguera

Joan Olmos Llorens

JUEVES 25 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

EXPERIENCIAS Y MODELOS DE BUENA PRÁCTICA QUE SE ESTÁN DESARROLLANDO EN LA COMUNIDAD VALENCIANA

16:00 Marco introductorio: Cómo aumentar la "frágil" participación de las personas en los programas de salud

Joan Paredes i Carbonell. Dr en Medicina. Técnico de Promoción de la Salud del Centro de Salud Pública de Valencia y profesor de la Universidad Católica de Valencia)

16:30 Participación e inclusión de las personas en el cuidado de su salud.

MESA DE EXPERIENCIAS 1:

Modera: Gabriel Martínez Rico. Doctor en Psicología. Decano de la Facultad de Ciencias de la Educación y del Deporte de la Universidad Católica de Valencia)

Salud, discapacidad e inclusión social

Marga Cañadas Pérez. Vicedecana de Terapia Ocupacional de la Universidad Católica de Valencia)

Salud mental e inclusión social

Pau Pérez-Brotos Fernández-Bobadilla. Responsable Programa Salud Mental e Inclusión Social, Fundación Maides

Salud, acción global en 4º mundo

Javier González Rubio. Coordinador autonómico. Médicos del Mundo de la Comunidad Valenciana

Promoción de salud en comunidad gitana

Helena Ferrando Calatayud. Coordinadora provincial Valencia, Fundación Secretariado Gitano

18:30 MESA EXPERIENCIAS 2:

Modera: Jose Mª Martín Moreno. Catedrático de Medicina Preventiva y Salud Pública, Universitat de València

Proyecto RIU

Dory Aviñó Juan-Ulpiano. Psicóloga. Centro Salud Pública Alzira y Fundación para la investigación Hospital Dr. Peset

Mujer y salud

Vicen Sanz Soler. Responsable proyecto Jere-Jere mujer, Cáritas diocesana, Valencia

Promoción de salud en población inmigrante iberoamericana en la Ciudad de Valencia

Nela Alcaraz Quevedo. Jefa de sección de promoción de la salud del Centro Salud Pública Valencia

20.45 Clausura el curso: Manuel Escolano Puig. Director General de Salud Pública, Generalitat Valenciana

CURSO

6

LA POBREZA EN EL MUNDO: DESIGUALDADES GLOBALES Y COOPERACIÓN AL DESARROLLO

Isidro Antuñano Maruri. Profesor Titular de Economía Aplicada, Universitat de València.

Lunes 1 y Martes 2 de Marzo de 2010 de 9.00 a 14.00 y de 16.00 a 21.00

La ONU celebra el día 17 de octubre de cada año el Día Internacional por la Erradicación de la Pobreza; pues la población total de los países de renta más baja asciende a casi 1.300 millones de personas, en su gran mayoría pertenecientes a países del África subsahariana y Asia; y esta población, un 20% de la población total, apenas consigue el 1,5% de la producción mundial. Para abordar este problema, el curso reúne a especialistas universitarios, a responsables de proyectos de cooperación y a gestores públicos, que mediante ocho ponencias y cuatro mesas redondas tratarán el tema con enfoques complementarios: desde el análisis de la situación actual de los Objetivos del Milenio, a las experiencias más importantes de cooperación Sur- Sur; desde las experiencias de formación profesional, al reforzamiento de la capacidad de actuación de las mujeres; desde las causas y soluciones de la crisis alimentaria mundial, al papel de la Unión Europea en el desarrollo; desde el aprovechamiento de las tecnologías modernas de la información, a la experiencia de la Generalitat Valenciana en la cooperación internacional.

LUNES 1 DE MARZO DE 9.00 A 14.00

POBREZA EN EL MUNDO Y OBJETIVOS DEL MILENIO. RESULTADOS Y LIMITACIONES

09:00 Pobreza en el mundo y objetivos del Milenio: resultados y Limitaciones

Josep Mª March y Poquet. Profesor Titular de Economía Aplicada. Facultad de CC Económicas y Empresariales de la Universitat de València.

10:45 El impacto de la crisis económica en los países más débiles: entre el G-20 y la cooperación Sur-Sur

Isidro Antuñano Maruri. Profesor titular de Economía Aplicada.

12:30 Mesa redonda: Pobreza cero, cooperación y crisis económica. ¿Cómo impedir la involución?

Modera: Isidro Antuñano Maruri

Josep Mª March y Poquet

Josep M. Jordan Galduf

LUNES 1 DE MARZO DE 16.00 A 21.00

LA POBREZA EN EL MUNDO, ENTRE LA FEMINIZACIÓN Y EL EMPODERAMIENTO

16:00 Desigualdades educativas y fórmulas para acceder a un empleo digno

Eva Caballero Segarra. Responsable del Departamento de Educación de la O.N.G.D Jóvenes y Desarrollo

17:45 Feminización de la pobreza y estrategias de empoderamiento
Isabel Pla Julián. Profesora titular de Economía Aplicada, Facultad de CC Económicas y Empresariales de la U.V.

19:30 Mesa redonda: Las mujeres y la educación: dos pilares del desarrollo endógeno

Modera: Isidro Antuñano Maruri

Eva Caballero Segarra

Isabel Pla Julián

Mercedes González Domínguez. Presidenta Fundación de la Comunidad Valenciana para la Cooperación con Benin. Valencia

MARTES 2 DE MARZO DE 9.00 A 14.00

EL IMPACTO DE LA CRISIS ECONÓMICA EN LOS PAÍSES MÁS DÉBILES: ENTRE EL G20 Y LA COOPERACIÓN SUR-SUR

09:00 Crisis alimentaria y cohesión social

Ana Fuertes Eugenio. Catedrática de Economía Aplicada. Facultad de CC Jurídicas y Económicas de la Universidad Jaume I de Castellón

10:45 La contribución de la Unión Europea a la lucha mundial contra la pobreza

Josep M. Jordan Galduf. Catedrático de Economía Aplicada, Facultad de CC Económicas y Empresariales de la Universitat de València

12:30 Mesa redonda: El G20, la U.E y los Objetivos del Milenio

Modera: Josep M. Jordan Galduf

Ana Fuertes Eugenio

Josep Mª March y Poquet. Profesor Titular de Economía Aplicada. Facultad de CC Económicas y Empresariales de la Universitat de València.

MARTES 2 DE MARZO DE 16.00 A 21.00

LA COOPERACIÓN ESPAÑOLA Y VALENCIANA AL DESARROLLO

16:00 Pobreza y documentación para el desarrollo: InfoSud

Digital, una herramienta para informar

Francisca Giner Huertas. Técnica en documentación de InfoSud Patronat Sud Nord.

17:45 La cooperación al desarrollo de la Generalitat Valenciana.

Pilar Collado. Directora General de Cooperación al desarrollo de Generalitat Valenciana

19:30 Mesa redonda: Información y gestión de calidad en la cooperación al desarrollo

Modera: Isidro Antuñano Maruri

Francisca Giner Huertas

Representante Dirección General de Cooperación al desarrollo de la Generalitat Valenciana

Marta Torrado de Castro. Concejal del Área de Bienestar Social del Ayuntamiento de Valencia

CURSO

7

EXCLUSIÓN SOCIAL EN ESPAÑA Y LA PERSISTENTE DIGNIDAD DEL SER HUMANO

Marita Macías Marassa. Profesora de Sociología de la Universidad Católica de Valencia. Presidenta de la Fundación Hugo Zárate

Miércoles 3 y Jueves 4 de Marzo de 2010 de 9.00 a 14.00 y de 16.00 a 21.00

En los dos últimos años, España ha presenciado una intensa transformación de las exclusiones sociales, que se despliega en vidas desahuciadas, gentes desesperadas y grupos humanos en tierra de nadie. La crisis, que estalló en agosto de 2007, inicialmente de carácter económico y financiero, ha producido nuevas exclusiones y desvelado nuevos mecanismos tanto en el centro como en la periferia, tanto en el Norte como en el Sur, tanto en la zona de la integración como en la zona de la supervivencia, si bien han sido las periferias del sistema, los "sures" del mundo y los excluidos de siempre donde se ha mostrado con mayor densidad su poder destructor.

La misma realidad que nos destruye es también la que nos construye. En respuesta a la crisis, que se ha extendido a todos los ámbitos de la vida, hay un creciente despertar de las conciencias y una multitud de alternativas solidarias, unas producidas por los propios excluidos y por aquellas organizaciones que les acompañan, y otras que germinan en el espacio cultural, universitario y político. Son como gérmenes de invierno que se transmiten a través de blogs y power-point, a través del cine y de la novela, a través de biografías y expresiones culturales, como expresión de la creatividad humana, de la solidaridad colectiva y de la iniciativa social. Mientras los ensayos de Economía intentan explicar las causas de la crisis, y los tratados de Sociología intentan comprender los efectos, los pequeños relatos transmiten fragmentos de esperanza. El curso se propone abordar las exclusiones en el contexto de la crisis global e identificar las pequeñas alternativas que abren esperanza para los últimos y desfavorecidos.

MIÉRCOLES 3 DE MARZO DE 9.00 A 14.00

LA CRISIS ACTUAL ES MÁS QUE ECONÓMICA: LOS NUEVOS MECANISMOS DE EXCLUSIÓN

09:00 La crisis actual es más que económica: los nuevos mecanismos de exclusión

Joaquín García Roca. Universitat de València

11:00 Mesa redonda: Los barrios en la superación de la exclusión social

Modera: Nieves Dios Ibáñez. Miembro del Patronato de la Fundación Esplai

Planificación Estratégica: Emilio Galera López. Técnico Plan Comunitario del Casco Viejo de Pamplona

Participación Ciudadana: Maite Biosca González. Presidenta de la Asociación de Vecinos de Nazaret

Intervención urbanística: Javier Rivera Linares. Arquitecto

Defensa del Medio Ambiente: Daniel Hernández Ruiz. Representante de Los Jóvenes Verdes

MIÉRCOLES 3 DE MARZO DE 16.00 A 21.00

PANORAMA SOCIOLÓGICO DE LA EXCLUSIÓN EN ESPAÑA

16:00 Desarrollo local e inclusión social

Raquel Agost Felip. Universidad Jaume I de Castelló

18:00 Mesa redonda: Políticas sociales de inserción

Modera: Marita Macías Marassa.

Plan Local: Victoria Belis Herreras. Jefa de los Servicios Sociales del Ayuntamiento de Sagunto

Plan autonómico: Jose-Manuel Muñoz Dermit. Responsable Servicio de Inclusión Social del Gobierno Vasco.

Plan Europeo: Javier Sáez del Álamo. Representante de la Unidad Administradora del Fondo Social Europeo, Programa Operativo FSE Lucha Contra la Discriminación

JUEVES 4 DE MARZO DE 9.00 A 14.00

NUEVAS NECESIDADES, CAMBIOS CULTURALES E INTEGRACIÓN SOCIAL

09:00 Nuevas necesidades e inclusión social

Antonio Elizalde Hevia. Rector Emérito de la Universidad Bolivariana de Santiago de Chile

11:00 Mesa redonda: Organizaciones sociales a favor de la inclusión

Modera: Josefa Gómez Moya. Presidenta del Colegio de Trabajadoras Sociales, Universitat de València

Personas sin hogar: Begoña Pastor Cerviño. Directora Fundación R.A.I.S en Valencia

Mujeres y violencia doméstica: Reyes Selvi Pérez. Gerente de la Fundación Tolerancia 0

Drogadicción: Elvira Miragaya Ráfales. Representante Proyecto Hombre

Personas inmigrantes: Álvaro Barros Quiven. Coordinador Espacios de Encuentro Interculturales, Fundación Ceimigra

JUEVES 4 DE MARZO DE 16.00 A 21.00

PRESENTACIÓN DE ALTERNATIVAS DE INCLUSIÓN EN EL CONTEXTO DE LA CRISIS ACTUAL. EXPRESIONES ARTÍSTICAS Y CULTURALES CONTRA LA EXCLUSIÓN

16:00 Panorama sociológico de la exclusión en España

Fernando Vidal Fernández. Presidente de la Fundación R.A.I.S, profesor Universidad de Comillas

18:00 Mesa redonda: Organizaciones voluntarias a favor de la inclusión

Modera: Marita Macías Marassa.

Personas en prisión: Raúl Celda Montalt. Gerente de la Fundación por la Justicia

Personas mayores: Miguel López Marinas. Secretario de la Asociación Mayores Voluntarios de Mislata

Acogimiento familiar y menores en riesgo: Javier Edo Ausach. Presidente A.V.A.R

Discapacidad: Soledad Calderón Valencia. BOLUNTA, Agencia para el Voluntariado y la Participación Social de Vizcaya

CURSO

8

¿MEDIMOS BIEN NUESTRO DESARROLLO ECONÓMICO Y SOCIAL? NUEVOS INDICADORES DE BIENESTAR PARA ORIENTAR LA ACCIÓN POLÍTICA Y ECONÓMICA

Enrique Lluch Frechina. Profesor de Economía de la Universidad C.E.U Cardenal Herrera

Lunes 8 y Martes 9 de Marzo de 2010 de 9.00 a 14.00 y de 16.00 a 21.00

En nuestras sociedades el éxito económico se mide sobre todo a través del P.I.B. y su crecimiento. Considerar este como el objetivo de la acción económica tiene consecuencias directas sobre la clase de políticas económicas que se priorizan en nuestra sociedad. Este indicador, sin embargo, tiene sus defectos. No tiene en cuenta la pobreza, ni las desigualdades, ni los problemas medioambientales, ni la libertad de elegir, etc. Por ello, en los últimos años han surgido indicadores macroeconómicos diferentes que intentan enmendar estos errores y presentarse como alternativas al P.I.B para medir el desempeño económico de una nación. Este curso pretende ser un repaso de estos indicadores haciendo especial hincapié en aquellos que incorporan la medición de las desigualdades y de la pobreza, sabiendo que un cambio de indicador puede acabar repercutiendo en una modificación de las prioridades económicas.

LUNES 8 DE MARZO DE 9.00 A 14.00

PIB COMO MEDIDA DEL CRECIMIENTO ECONÓMICO: FORTALEZAS Y DEBILIDADES

09:00 La Contabilización del P.I.B y su crecimiento como objetivo político

Eduardo Esteve Pérez. Profesor de Macroeconomía de la Universidad Cardenal Herrera C.E.U

11:00 Los problemas que tiene el P.I.B para medir el desempeño económico

Enrique Lluch Frechina. Profesor de la Universidad Cardenal Herrera C.E.U

12:30 Mesa Redonda: ¿Es posible mejorar el P.I.B como unidad de medida del desempeño económico de un país?

Moderador: Enrique Lluch Frechina

Eduardo Esteve Pérez

Marta Iglesias López. Responsable de Comunicación del Movimiento por la Paz – M.P.D.L., Madrid

LUNES 8 DE MARZO DE 16.00 A 21.00

ÍNDICES ECONÓMICOS QUE INCLUYEN EL IMPACTO MEDIOAMBIENTAL E ÍNDICES DE DESARROLLO HUMANO

16:00 Contabilizar contando sobre Desarrollo Humano

Isabel Royo Ruiz. Profesora del Departamento de Trabajo Social y Servicios Sociales de la Universitat de València

18:00 Contabilizar el deterioro ambiental

Francisco Higón Tamarit. Profesor de Economía Aplicada de la Universitat de València

19:30 Mesa redonda: El desarrollo humano y el deterioro ambiental ¿Van ligados o podemos progresar sin atentar al medio ambiente?

Modera: Enrique Lluch Frechina

Isabel Royo Ruiz

Francisco Higón Tamarit

MARTES 9 DE MARZO DE 9.00 A 14.00

MEDIR LOS PROBLEMAS SOCIALES Y EL TRABAJO DOMÉSTICO

09:00 Contabilizando la producción doméstica

María Luisa Moltó. Institut Universitari d'Estudis de la Dona (I.U.E.D). Universitat de València

11:00 Contabilizar los problemas sociales

Víctor Renes Ayala. Representante Fundación F.O.E.S.S.A (Fomento de Estudios Sociales y de Sociología Aplicada), Cáritas Española

12:30 Mesa redonda: ¿Es posible medir bien el trabajo en casa y la problemática social? ¿Qué aportaría esto a nuestra sociedad?

Modera: Enrique Lluch Frechina

María Luisa Moltó

Víctor Renes Ayala

MARTES 9 DE MARZO DE 16.00 A 21.00

LOS ÍNDICES DE FELICIDAD Y DE BIENESTAR

16:00 Medir la felicidad

Jorge Guardiola Wanden-Berghe. Profesor del departamento de Economía Aplicada de la Universidad de Granada

18:00 Contabilizar el bienestar social

M^a de las Mercedes Molpeceres Abella. Profesora de Economía Aplicada de la Universidad de Valladolid

19:30 Mesa redonda: Nuevas propuestas para sustituir al P.I.B como medida del desempeño económico

Modera: Enrique Lluch Frechina

Jorge Guardiola

M^a de las Mercedes Molpeceres Abella

HORARIO CURSOS:
de 09:00 a 14:00 h.
y de 16:00 a 21:00 h.

DESTINATARIOS DEL FORO:

Este foro va dirigido a todo el público en general. La **entrada es libre**. Los estudiantes que precisen créditos de libre opción, realizarán la matrícula de la forma que se indica a continuación.

MATRÍCULA / CRÉDITOS:

Universitat de València: los alumnos de esta universidad podrán realizar el proceso de automatrícula en la página oficial de la Universitat de València (<http://www.uv.es>), buscando posteriormente a través del portal del alumno, la sección "Matrícula de actividades del Servei d'Extensió Universitària". Estos cursos serán certificados por el "Servei d'Extensió Universitària" a efectos de convalidación por dos créditos de libre opción.

Universidad C.E.U. Cardenal H errera: los alumnos de esta universidad, podrán matricularse en la secretaría de su Universidad a efectos de convalidación, por un crédito de Libre Configuración (C.L.C.).

Universidad Politécnica de Valencia: los alumnos de esta universidad se pueden matricular indicando el curso al que desean asistir y enviando un e-mail a foroluisvives@valencia.es aportando datos personales (nombre completo, D.N.I., curso al que pertenecen en la U.P.V.). Al finalizar el curso podrán recoger acreditación de asistencia en el mismo Foro, con el fin de convalidar en su propia escuela.

Universidad Católica de Valencia: Los alumnos de la UCV que colaboren con Acción Social y deseen matricularse en estos cursos deben mandar un mail a foroluisvives@valencia.es con sus datos personales (nombre y apellidos), DNI, curso y titulación a la que pertenecen. Las horas cursadas se sumarán al total de las horas

dedicadas a los programas de voluntariado para su correspondiente convalidación por créditos de libre configuración según la normativa. Para más información accionsocial@ucv.es

CEFIRES: el profesorado podrá inscribirse en cada uno de los cursos del Foro a través de la página web del Servicio de Formación del Profesorado: http://www.edu.gva.es/perval/sfp_0_sfp.asp, en la sección de Oferta formativa. Estos cursos serán certificados por el Servicio de Formación del Profesorado de acuerdo con la Orden de 9 de junio de 1994.

En todos los casos para obtener el reconocimiento del curso será necesario asistir al menos al 80% de las horas lectivas.

LUGAR DE REALIZACIÓN:

Los cursos se realizarán en el Salón de Actos del Edificio de la Concejalía de Juventud del Ayuntamiento de Valencia, sito en la C/ Campoamor, 91, 46022, Valencia. Teléfono de contacto: 96 352 54 78, extensión 7118.

PONENTES DE LOS CURSOS:

Los ponentes de los cursos son profesores de las Universidades, tanto de nuestra Comunidad como del resto de España y extranjero, además de investigadores y profesionales en las materias propuestas.

TRANSPORTES PÚBLICOS QUE COMUNICAN CON EL FORO:

Líneas de autobús EMT / 1, 31, 32, 81
Metro / Línea 5: Marítim-Serrería (parada de AYORA)

CONTACTAR:

e-mail / foroluisvives@valencia.es
Página web / www.juventud-valencia.es

Secretaria Técnica del Foro Universitario Juan Luís Vives (XVIII edic):

Amalia Mª Ferri Avaria

Lcda en CC Biológicas
Especialista en Educación Ambiental.

POBRESA I EXCLUSIÓ, UN PROBLEMA DE TOTS?

L'ANY EUROPEU DE LLUITA CONTRA LA POBRESA I L'EXCLUSIÓ SOCIAL

VALÈNCIA FEBRER I MARÇ 2010

XVIII

FÒRUM UNIVERSITARI
JOAN LLUÍS VIVES

organitza i patrocina:

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA DE JOVENTUT

IberCaja

col·laboracions

UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

UNIVERSIDAD
POLITECNICA
DE VALÈNCIA

CEU
CENTRO UNIVERSITARIO
CARLOS III DE ESPAÑA

UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

Caritas
ESPAÑA

Per a imprimir este fullet ha sigut
utilitzat paper ecològic lliure de clor.
Recicla'm

XVIII FÒRUM UNIVERSITARI JOAN LLUÍS VIVES 2010
Pobresa i exclusió, un problema de tots?

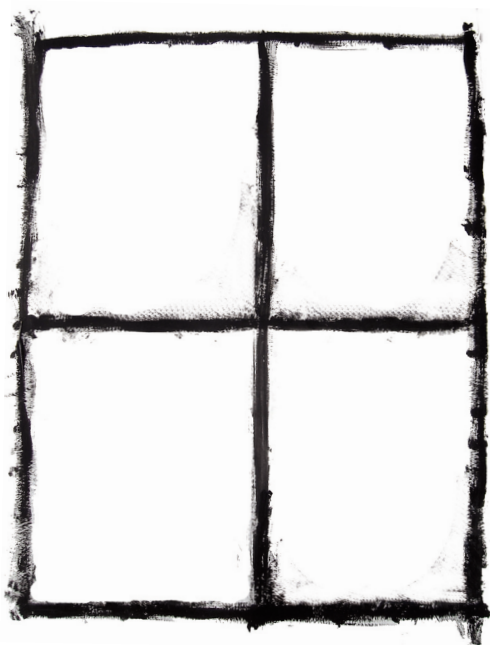
L'any 2010 és l'Any europeu de la lluita contra la pobresa i l'exclusió i es fa imprescindible una reflexió de tots nosaltres. Dos qüestions a les quals no podem girar la cara i hem de mirar de front. Perquè estan ací i formen part de la nostra societat. Més prop del que imaginem. Solen anar unides de la mà i ser conseqüència una de l'altra.

Per això, en una societat moderna, evolucionada hi ha una cosa que no pot faltar: la solidaritat. No podem evolucionar si no evolucionem tots i no es poden aconseguir reptes si no hi ha un principi d'equitat. Precisament en la conjuntura econòmica en què ens veiem actualment, es fa més patent la presència de la pobresa i de l'exclusió. Estes estan afectant moltes persones que fins fa poc de temps vivien una vida normal. I no podem oblidar-nos d'este fet que ha de fer-nos recapacitar en els recursos que es tenen i en la destinació d'estos.

Estos problemes criden a la reflexió, però no a una reflexió buida sinó a una reflexió per a l'actuació: prendre mesures que facen que la situació es pal·lie o no s'estenga és una cosa necessària. Les actuacions han de portar-se a terme des de molts estaments perquè siguen realment efectives, no solament des de l'àmbit polític, que per descomptat és el primer que ha d'actuar, sinó també des d'altres àmbits. Tots hem d'estar implicats i tots som responsables d'actuar des de la nostra capacitat aportant el nostre gra d'arena perquè a tots ens afecten estos dos problemes de la societat actual.

En este fòrum podrem estudiar l'evolució històrica de la pobresa i l'exclusió, fer un recorregut per les diverses etapes on s'han fet més patents, aprofundir en els efectes d'estes dos problemes socials i en quines àrees es poden vore les seues conseqüències, quines parts de la nostra societat són les més danyades i quins individus resulten més afectats. Quins valors són necessaris per a lluitar contra la situació i quin és el paper de cadascú. En definitiva, esperem que esta edició del Fòrum Joan Lluís Vives servisca per a despertar les nostres consciències i també per a trobar solucions que ens facen conviure en harmonia i en una societat més justa per a tots nosaltres.

Beatriz Simón Castelletts
Regidora de Joventut,
Innovació y societat de la Innovació

“L’Any Europeu de Lluita contra la Pobresa i l’Exclusió Social” i la crisi econòmica en què estem immersos són una bona oportunitat per a reflexionar sobre una qüestió clau per a un país ric com el nostre. Les dades del XV Informe FOESSA demostraven que els anys de bonança no van servir per a reduir les taxes de pobresa ni per a estretir les desigualtats existents al nostre país. La situació econòmica que estem vivint no pareix que siga la més adequada per a solucionar estes deficiències i entre les prioritats polítiques i econòmiques la lluita contra la pobresa i l’exclusió no està en la primera línia.

El Fòrum d’enguany pretén recordar les persones més desvalgudes i menys afavorides del nostre país i del món. Volem descriure la realitat davant la qual ens trobem, però també aprofundir en propostes i alternatives que resulten positives i col·laboren en la vertebració d’una societat més justa i menys desigual. Ho fem des de la convicció que tant la pobresa com l’exclusió, no són problemes que afecten únicament les persones que les patixen, sinó que són qüestions claus per a la millora del benestar de la societat en el seu conjunt.

Els huit cursos que presentem tenen estos objectius comuns. D’una banda, tenim tres cursos que ens van a descriure la realitat d’exclusió, pobresa i desigualtat tant a nivell nacional com a escala global. En segon lloc, hi trobem dos cursos que aborden el problema de l’exclusió i la pobresa des d’una perspectiva sectorial, com són la relació entre l’exclusió i la vulneració dels drets humans i la interacció entre pobresa i problemes de salut. Altres dos cursos es centren en l’acció sobre la pobresa i l’exclusió i analitzen tant la intervenció social i els seus camins, com el paper de l’Estat i de la societat civil en la lluita contra estes situacions. L’últim curs del fòrum exposarà les propostes existents per a nous indicadors econòmics que incloguen estes qüestions en la comptabilització de l’exercici econòmic de les nostres societats.

El XVIII Fòrum Universitari Joan Lluís Vives genera un entorn de reflexió i ofereix respostes a les inquietuts dels seus participants. Com en les seues anteriors edicions té com a objectiu informar els seus alumnes d’un tema de candent actualitat i oferir-los la possibilitat d’ampliar la seua formació així com d’estimular la seua preocupació i el seu compromís en la lluita contra la pobresa i l’exclusió social.

Enrique Lluch Frechina
Professor d’Economia de la Universitat
CEU Cardenal Herrera
Director XVIII Fòrum Universitari
Joan Lluís Vives

CURS

1

DIMENSIONS DE LA POBRESA I LA DESIGUALTAT A ESPANYA

Amadeo Fuenmayor Fernández. Professor titular d'Economia aplicada, Universitat de València

Dilluns 8 i dimarts 9 de febrer de 2010, de 9.00 a 14.00 i de 16.00 a 21.00

La lluita contra la pobresa i la desigualtat és un dels pilars de la nostra cultura i la nostra democràcia, perquè al cap i a la fi no és sinó un aspecte de la lluita contra la injustícia. Qualsevol actuació pública passa sempre pel tamís dels seus efectes distributius. No obstant això, la desigualtat no és una variable unidimensional, sinó que té un clar caràcter multidimensional i interdisciplinari. Pot ser tractada com a desigualtat de renda i riquesa, però també com a desigualtat de gènere, d'edat, de classes socials, d'ètnies o nacionalitats. Un gran nombre de mesures polítiques estan directament encaminades a reduir la pobresa i la desigualtat o a previndre, mitjançant la producció pública (polítiques educatives o sanitàries) o el finançament públic, tant en el vessant de despeses (programes de manteniment de rendes: assegurança de desocupació, prestació per jubilació, etc.) com en la d'ingressos (imposició personal sobre la renda). En este curs analitzarem algunes dimensions de la pobresa i la desigualtat, revisarem la situació a Espanya i repassarem les mesures polítiques que estan o poden posar-se en marxa, especialment en una situació de crisi com l'actual.

DILLUNS 8 DE FEBRER DE 9.00 A 14.00

MESURAMENT I EVOLUCIÓ HISTÒRICA DE LA DESIGUALTAT A ESPANYA

09:00 Què és la desigualtat?

Rafael Granell Pérez. Professor titular del departament d'Economia Aplicada, Universitat de València

11:00 El model del finançament de les comunitats autònomes

Santiago Díaz de Sarralde. Cap Gabinet Tècnic de la Secretaria General de Finançament Territorial. Universitat Rei Juan Carlos I, Madrid

12:30 Taula redona: Pobresa, desigualtat i crisi. Cap a on anem?

Modera: Rafael Granell Pérez

Santiago Díaz de Sarralde

Vicente Pallardó López. Analista de Conjuntura Econòmica i investigador de l'Institut d'Economia Internacional. Universitat de València

Elena Bárcena Martín

DILLUNS 8 DE FEBRER DE 16.00 A 21.00

CRISI, POBRESA I DESIGUALTAT

16:00 Evolució de la pobresa i la desigualtat a Espanya

Elena Bárcena Martín. Professora del departament d'Economia Aplicada (Estadística i Econometria). Universitat de Màlaga

18:00 La crisi econòmica més enllà de les finances: factors de crisi, factors de desigualtat

Vicente Pallardó López. Analista de Conjuntura Econòmica i investigador de l'Institut d'Economia Internacional. Universitat de València

19:30 Taula redona: Què passa al carrer? L'experiència diària de les ONG's sobre pobresa i desigualtat.

Modera: Vicent Andrés Martínez. Representant de Càritas Diocesana, València

Representant "València Acoge" de la "Red Acoge": Federació d'Associacions pro immigrants

Representant ONG Metges del Món

Representant de Creu Roja

DIMARTS 9 DE FEBRER DE 16.00 A 21.00

ALTRES DIMENSIONS DE LA POBRESA I LA DESIGUALTAT

09:00 Pobresa, discriminació i gènere

Coral del Río Otero. Professora titular del departament d'Economia Aplicada, Universitat de Vigo

11:00 Pobresa, desigualtat i edat: la llei de dependència

Mª Ángeles Tortosa Chuliá. Professora titular del departament d'Economia Aplicada. Universitat de València

12:30 Taula redona: Altres dimensions de la pobresa i la desigualtat, ¿qui és el culpable?

Modera: Amadeo Fuenmayor Fernández

Coral del Río Otero

Juan Antonio Gimeno Ullastres, Rector Magnífic de la UNED

Mª Ángeles Tortosa Chuliá

DIMARTS 9 DE FEBRER DE 16.00 A 21.00

POLÍTIQUES DE LLUITA CONTRA LA POBRESA I LA DESIGUALTAT

16:00 Polítiques redistributives en base zero

Juan Antonio Gimeno Ullastres. Rector Magnífic de la UNED

18:00 Polítiques públiques i pobresa

Amadeo Fuenmayor Fernández. Professor titular d'Economia Aplicada, Universitat de València

19:30 Taula redona: Què fan els nostres polítics per a combatre la pobresa i la desigualtat?

Modera: Amadeo Fuenmayor Fernández

Representant Administració Central

Representant de la Generalitat Valenciana

CURS

2

DE LA INTERVENCIÓ SOCIAL I ELS SEUS CAMINS

Josefa Fombuena Valero. Psicòloga i treballadora social. Professora de la Universitat de València

Dimecres 10 i dijous 11 de febrer de 2010, de 9.00 a 14.00 i de 16.00 a 21.00

La societat, una part d'ella almenys, reclama més intervenció social, incòmoda davant les persones amb greus problemes socials. Però la intervenció social és una activitat que requereix d'un ampli consens social perquè tracta de portar a la pràctica, a la vida quotidiana de persones que patixen, "que ho passen malament", accions per a viure un poc millor. Si escoltem els altres, cada un pot ser útil. Per açò, es necessita disposar de coneixements conceptuals clars i, per tant, formacions universitàries orientades cap a eixa finalitat, però també es necessiten persones disposades a enfrontar-se amb el dolor de l'altre, amb les injustícies i amb un cert grau d'indiferència social. El curs va dirigit a persones amb inquietuts davant l'aspecte humà, a professionals i futurs professionals de moltes especialitats disposats a acompanyar des d'un punt de vista material i concret persones en situació d'exclusió social. El curs vol respondre a la pregunta què i com fer per a millorar la situació de persones en situació d'exclusió social.

DIMECRES 10 DE FEBRER DE 9.00 A 14.00

LA SEQÜÈNCIA DE DONAR I REBRE COM A INSTRUMENT D'INTERVENCIÓ SOCIAL: LA JUSTÍCIA I L'AUTENTICITAT

09:00 La legitimitat de la intervenció social: una seqüència de donar i rebre

Josefa Fombuena Valero. Psicòloga i treballadora social. Professora de la Universitat de València

11:30 Taula redona: La política com a servici

Modera: Josefa Fombuena Valero

Irene Estrada Ena. Psicòloga, escriptora, experta en Servicis Socials i membre Associació Intress, Barcelona.

Vicente Ibor Asensi. Advocat, Alcalde de Paiporta

Amèlia López Cayuela. Directora Servicis Socials, Ajuntament d'Aldaia

Enric Luján i Folgado. Professor d'ensenyances mitjanes

DIMECRES 10 DE FEBRER DE 16.00 A 21.00

L'ALTRE COM A MOTOR DE LA MEUA INTERVENCIÓ VERSUS L'ALTRE COM A RESPOSTA DE LA MEUA INTERVENCIÓ

16:00 Donar i rebre en família

Christian Petel. Director de formació, Associació Fractale (París)

18:30 Taula redona: Altruisme i individu

Moderador: Josefa Fombuena Valero

Mª Ángeles Albamonte Llabres. Psicoanalista, membre de l'A.P.M. (Associació Psicoanalítica de Madrid), Secretària del Centre Psicoanalític Valencià

Mària Cortell Alcocer. Psicoanalista membre de l'Associació d'Estudis Psicoanalítics de València. Psicòloga especialista en Psicologia Clínica, responsable de la secció de Psicoanàlisi del Col·legi Oficial de Psicòlegs de la Comunitat Valenciana. Especialista col·laboradora d'Ibermutuamur

Mª Jesús Duato Gómez-Novella. Psicòloga, Psicoanalista, Membre fundador de l'Associació d'Estudis Psicoanalítics de València

Inmaculada Montes Cebrián. Psicoanalista, membre de l'A.P.M. (Associació Psicoanalítica de Madrid), membre del Centre Psicoanalític Valencià

DIJOUS 11 DE FEBRER DE 9.00 A 14.00

RISCS I DIFICULTATS DE LA INTERVENCIÓ SOCIAL. AVISOS A NAVEGANTS

09:00 Els valors de la intervenció social

Mª Ángeles Molpeceres Pastor. Professora Psicologia Social, Universitat de València

11:30 Taula redona: La voluntat d'un món millor: la intervenció de les associacions.

Moderador: Concha Calvet Soriano. Coordinadora Àmbit Associació, València

Mària Luisa Haro Sabater. Presidenta Fundació José Mª Haro, València

Fernando del Rosario Romero. President Autonòmic de Creu Roja en la Comunitat Valenciana.

Representant d'Alcohòlics Anònims de la Comunitat Valenciana

DIJOUS 11 DE FEBRER DE 16.00 A 21.00

L'EXERCICI POLÍTIC COM A SERVICI DAVANT DE L'EXCLUSIÓ SOCIAL. APORTACIONS CONCRETES

16:00 Cap a una nova identitat moral per a la intervenció social
Sebastián Mora Rosado. Secretari General de Càritas Espanyola

18:30 Taula redona: Cuidar 'cara a cara'. L'ajuda professional: èxits i dificultats

Moderador: Jesús Fernández Huerta. Departament de Treball Social i Serveis Socials Facultat de Ciències Socials, Universitat de València, vicepresident de l'Associació Previo, València

Santiago Agost Felip. Treballador social de l'Ajuntament de Vila-real
Núria Baeza Roca. Professora de Fonaments Bàsics del Treball Social, Universitat de València. Treballadora social de Càritas València

Carmen Fenollosa Egea. Directora de Serveis Socials, Ajuntament de La Vall d'Uixó

CURS

3

EL PAPER DE L'ESTAT I DE LA SOCIETAT CIVIL EN LA LLUITA CONTRA L'EXCLUSIÓ

Rafael Aliena Miralles. Director del Departament de Treball Social i Servicis Socials de la Universitat de València

Dilluns 15 i dimarts 16 de febrer de 2010, de 9.00 a 14.00 i de 16.00 a 21.00

El debat sobre qui té la responsabilitat o el protagonisme en la lluita contra la pobresa i l'exclusió social, sempre important, adquireix hui una caràcter singular. D'una banda, està el agreujament del problema i el descobriment d'una dimensió profundament humana que no pot ser abordada com mereix des dels codis dels diners i el dret. De l'altra, la multiforme reivindicació de noves modalitats de la governació dels estats, que, amb diferents noms, el que fan és reivindicar un espai per als actors privats, que hauran d'integrar-se –això sí– més i millor en els aparells dels estats i en les xarxes polítiques dels seus països. Un curs d'este tipus, quan és multidisciplinari i plural en l'aspecte ideològic, i és impartit per les persones adequades, pot donar forma i orientació a moltes de les inquietuts dels jòvens universitaris Valencians, que difícilment es troben en els seus plans d'estudi, en un mateix camp, qüestions històriques, morals, polítiques, econòmiques, d'actualitat, etc.

DILLUNS 15 DE FEBRER DE 9.00 A 14.00

A CÀRREC DE L'ESTAT O LA SOCIALITZACIÓ DEL BENESTAR

09:00 Estat i societat civil en la lluita contra l'exclusió social

Rafael Aliena Miralles. Professor de Treball Social i Servicis Socials. Universitat de València

10:30 A càrrec de l'Estat: la forja del model europeu

Fernando Díez Rodríguez. Professor d'Història Contemporània. Universitat de València

11:30 La revolució americana: un món a banda?

Antonio Lastra Melià. Professor de Filosofia. Universitat de València, Director de l'Observatori de Ciutadania i Estudis Culturals de la Universitat Internacional Menéndez Pelayo, València

13:00 Taula Redona

Moderador: Rafael Aliena Miralles

Fernando Díez Rodríguez

Antonio Lastra Melià

DILLUNS 15 DE FEBRER DE 16.00 A 21.00

LA PALANCA DEL BENESTAR: MÉS MERCAT O MÉS ESTAT?

16:00 La palanca del benestar: més mercat o més estat?

Pablo Vázquez Vega. Professor d'Economia Aplicada. Universidad Complutense de Madrid, Director Executiu de FEDEA, Fundació d'Estudis d'Economia Aplicada

17:00 Exclusió social: un model socioeconòmic en joc

Enric Sanchis Gómez. Professor de Sociologia. Universitat de València

18:30 Taula redona

Modera: Rafael Aliena Miralles

Pablo Vázquez Vega

Enric Sanchis Gómez

20:00 Els partits polítics davant la societat civil

Joan Hernández Pérez. Jurista i polític

DIMARTS 16 DE FEBRER DE 9.00 A 14.00

L'ESFERA PÚBLICA, LA SOCIETAT CIVIL I L'EXCLUSIÓ SOCIAL

09:00 Cap a una nova estratègia d'inclusió, 2001-2020. El paper del tercer sector

Isabel Allende Robredo. Directora gerent de la secció espanyola d'E.A.P.N. (Europeten Anti-Poverty Network)

10:30 Quin futur per a la participació ciutadana?

Vicent Franch i Ferrer. Jurista, polític i escriptor

11:30 Les fonts morals de la ciutadania activa

Agustín Domingo Moratalla. Professor de Filosofia Moral i Política. Universitat de València

13:00 Taula redona:

Modera: Rafael Aliena Miralles

Vicent Franch i Ferrer

Agustín Domingo Moratalla

DIMARTS 16 DE FEBRER DE 16.00 A 21.00

EL PÚBLIC, L'ESTATAL I EL SOCIAL

16:00 Exclusió social, (re)construcció de la cosa pública i tercer sector

Chaime Marcuello Servós. Professor de Treball Social i Servicis Socials. Universidad de Zaragoza

17:00 Estat, solidaritat i economia social

Gustavo Zaragoza Pascual. Professor de Treball Social i Servicis Socials. Universitat de València

18:30 Taula redona

Modera: Rafael Aliena Miralles

Chaime Marcuello Servós

Gustavo Zaragoza Pascual

20:00 Ciutadania, pluralisme i integració social

Rosa María Rodríguez Magda. Consellera del Consell Valencià de Cultura, directora de l'Aula de Pensament de la Institució Alfons el Magnànim. Directora de la revista Debats

CURS

4

VULNERACIÓ DELS DRETS HUMANS I EXCLUSIÓ SOCIAL, UN CERCLE VICIÓS?

Ruth Abril Stoffels. Professora de Dret Internacional i Relacions Internacionals, Universitat CEU Cardenal Herrera

Dimecres 17 i dijous 18 de febrer, de 9.00 a 14.00 i de 16.00 a 21.00

Quan pensem en exclusió social ens vénen al cap situacions en què alguns drets humans com són ara els del dret a la vivenda, a la salut, a l'educació, al treball etc., no són respectats. No obstant això, esta imatge és sovint incompleta, atés que hi ha altres drets, no tan evidents que també es poden vore afectats com el dret a la participació política, a la llibertat religiosa, no discriminació, a la vida, a la dignitat..., i que també són raó d'exclusió. D'altra banda, tampoc no ens adonem que la inobservança de determinats drets humans com ara el dret a l'educació, a la protecció social, a la participació política etc., generen exclusió. D'esta manera es pot formar un cercle viciós del qual és difícil eixir i el qual han d'abordar tots aquells que intenten fer front a l'exclusió social. El curs estudiarà esta interrelació de forma general i analitzarà l'impacte que té en col·lectius específics, per acabar amb una sèrie de taules redones en què un conjunt d'agents socials ens explicarà la forma en què, de fet, s'intenta trencar esta interrelació.

DIMECRES 17 DE FEBRER DE 9.00 A 14.00

LA PROTECCIÓ DELS DRETS HUMANS FONAMENTALS EN EL MARC DE L'EXCLUSIÓ SOCIAL

09:00 Exclusió social a la Comunitat Valènciana. Carències i fortaleces

David Calatayud Chover. Secretari autonòmic de Família i Coordinació Social de la Generalitat Valènciana

10:30 L'exclusió social a Espanya: els resultats de l'informe FOESSA (Foment d'Estudis Socials i de Sociologia Aplicada)

Nuria Baeza Roca. Responsable del Programa de Anàlisi de la Realitat i del Programa de Gestió de Calitat de Càritas Diocesana. València

12:00 Les estratègies d'exclusió social com a estratègia de protecció dels drets humans

Pedro Cabrera Cabrera. Professor de Sociologia i Treball Social de la Universitat de Comillas, Madrid

DIMECRES 17 DE FEBRER DE 16.00 A 21.00

PRIVACIÓ DE DRETS HUMANS I EXCLUSIÓ SOCIAL/ GAUDI DELS DRETS HUMANS I INCLUSIÓ SOCIAL

16:00 La ciutadania com a expressió de la vinculació i protecció social

Leopoldo Juan García Ruiz. Professor de Filosofia del Dret, Universidad CEU-Cardenal Herrera

17:30 Taula redona: El respecte dels drets humans com a ferramenta d'inclusió social

Polítics, béns socials i exclusió social: Manuel Martínez Sospedra. Catedràtic de Dret Constitucional de la Universitat CEU Cardenal Herrera

Pobresa i exclusió social: Marita Macías Marassa. Professora de Sociologia de la Universitat Catòlica de València. Presidenta de la Fundació Hugo Zárate

Salut i inclusió social: Joan Paredes Carbonell. Tècnic Superior de Salut Pública. Unitat de Promoció de la Salut. Professor de la Facultat de Ciències de la Salut de la Universitat Catòlica de València-Sant Vicent Màrtir

Educació i exclusió social: Javier Borrego Gutiérrez. Professor de Filosofia de l'Institut d'Humanitats Ángel Ayala-CEU en la Universitat Sant Pablo-CEU de Madrid

Desocupació i exclusió social: Juana Aznar Cabrera. Professora del Departament de Fonament d'Anàlisi Econòmica de la Facultat de Ciències Socials i Jurídiques de la Universitat Miguel Hernández. Membre del Seminari Interdisciplinari d'Estudis de Gènere de la Universitat Miguel Hernández d'Elx (SIEG)

DIJOUS 18 DE FEBRER DE 9.00 A 14.00

COL·LECTIUS ESPECIALMENT EXPOSATS A L'EXCLUSIÓ SOCIAL

09:00 Dona i exclusió social: dones en grups vulnerables i garantia dels seus drets humans

Ruth Abril Stoffels. Professora de Dret Internacional i Relacions Internacionals, Universitat CEU Cardenal Herrera

10:00 Persones amb discapacitat i exclusió social

Jorge Cardona Llorens. Catedràtic Dret Internacional Públic, Universitat de València

11:15 ACABA AMB DEBAT

12:00 Població romaní i exclusió social

Carmen Quesada Quesada Alcalá. Professora Protecció Internacional dels Drets Humans, U.N.E.D. Madrid

13:00 Delinqüència i exclusió social

Juan Carlos Jiménez González. Director Fundació Adsis en València

ACABA AMB DEBAT

DIJOUS 18 DE FEBRERO DE 16.00 A 21.00

PRIVACIÓ DELS DRETS HUMANS I L'EXCLUSIÓ SOCIAL: UN CERCLE VICIÓS

Taula redona en dos etapes:

16:00 Privació dels drets humans i l'exclusió social: un cercle viciós de la privació dels drets humans a l'exclusió social

Immigrants: Ana Sales Ten. Responsable de Immigrants, refugiats i cooperació internacional, Oficina Provincial Creu Roja de València. Professora Treball Social de la Universitat de València

Ancians: Àngela Tormo Bartual. Responsable de Qualitat de L.A.R.E.S. (Federació espanyola de residències i serveis d'atenció als majors del sector solidari) Comunitat Valenciana

Drogaddicció: Francisco Javier Romero Gómez. Director de l'Institut de Drogues i Conductes Addictives. Degà de la Facultat de Ciències de la Salut de la Universitat CEU Cardenal Herrera

Sense sostre: Inés Abril Stoffels. Treballadora Social en la Fundació Sant Martí de Porres, Madrid

18:00 Privació dels drets humans i l'exclusió social: un cercle viciós: de l'exclusió social a la privació dels drets humans

Immigrants: Ana Sales Ten. Responsable de Immigrants, refugiats i cooperació internacional, Oficina Provincial Creu Roja de València. Professora de Treball Social de la Universitat de València

Ancians: Àngela Tormo Bartual. Responsable de Qualitat de L.A.R.E.S. (Federació espanyola de residències i serveis d'atenció als majors del sector solidari) Comunitat Valenciana

Drogaddicció: Francisco Javier Romero Gómez. Director de l'Institut de Drogues i Conductes Addictives. Degà de la Facultat de Ciències de la Salut de la Universitat CEU Cardenal Herrera

Sense sostre: Inés Abril Stoffels. Treballadora Social en la Fundació Sant Martí de Porres, Madrid

CURS

5

ACCIÓ EN SALUT PER AL CANVI I LA INCLUSIÓ: POLÍTIQUES, ENTORNS I PERSONES

Joan J. Paredes i Carbonell. Professor de Salut Pública de la Universitat Catòlica de València i tècnic de promoció de salut del Centre de Salut Pública de València

Dilluns 22, dimarts 23, dimecres 24 i dijous 25 de febrer de 2010, de 16.00 a 21.00

L'equitat és un dels objectius de l'OMS a Europa en l'estratègia Salut Segle XXI. Un dels reptes del nostre sistema sanitari i dels/de les professionals de tots els sectors implicats, és desenvolupar polítiques, plans i programes de salut que reduïsquen les desigualtats i promoguen l'equitat (de gènere, socioeconòmica, d'ètnia, territorial, cultural). La promoció de la salut en entorns com la ciutat, en barris o en zones de transformació social, a través d'actuacions intersectorials i de la participació de les mateixes persones afectades, és un instrument de canvi, reducció de desigualtats i cohesió social. És important que els estudiants universitaris no solament s'aproximen als fonaments teòrics, les experiències i els models de bona pràctica que al nostre entorn es desenvolupen, sinó que també s'acosten a les mateixes persones afectades, autèntiques protagonistes dels processos de canvi i inclusió.

DILLUNS 22 DE FEBRER DE 16.00 A 21.00

POLÍTIQUES I DESIGUALTATS EN SALUT: RECOMANACIONS PER AL CANVI

16:00 Desigualtats en salut: com reduir-les i com promoure l'equitat

Rosanna Peiró Pérez. Tècnica en Salut Pública. Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat de la Generalitat Valenciana

17:30 Salut i inclusió social: investigació per a la presa de decisions
Daniel La Parra Casado. Professor de Sociologia de la Universitat d'Alacant

19:00 Taula redona: Acció en salut a través de polítiques

Modera: Concha Colomer Revuelta. Doctora en Medicina, directora de l'Observatori de Salut de la Dona, subdirectora general Oficina Planificació Sanitària i Qualitat. Ministeri de Sanitat i Política Social
Rosanna Peiró Pérez

Daniel La Parra Casado

DIMARTS 23 DE FEBRER DE 16.00 A 21.00

ENTORNS I POBLACIONS FRÀGILS: L'ACCIÓ PER A LA SALUT A CIUTATS I BARRIS

16:00 Entorns fràgils: l'acció per a la salut als barris necessitats de transformació

Marga Pla Consuegra. Doctora en Psicologia Social i llicenciada en Sociologia, directora de la Càtedra de Recerca Qualitativa. Fundació Dr. Robert. Departament de Psicologia Social de la Universitat Autònoma de Bellaterra i Institut Estudis de la Salut. Universitat Autònoma de Barcelona

17:30 Futurs professionals sociosanitaris: micropolítiques. Treball viu per al canvi

Emerson Merhy. Doctor en Medicina. Universidade Federal do Rio de Janeiro, Brasil

19:00 Taula redona: Acció en salut als barris i a la ciutat com a espais del canvi

Modera: Julio Jorge Fernández Garrido. Doctor en Antropologia i diplomat en Infermeria, director de l'Escola d'Infermeria i Podologia de la Universitat de València.

Marga Pla Consuegra

Emerson Merhy

DIMECRES 24 DE FEBRER DE 16.00 A 21.00

URBANISME, HABITABILITAT I SALUT EN LA SALUT DE LES PERSONES

16:00 Procés reproductiu i procés migratori: propostes per a promoure la salut

Carles Simó Noguera. Professor titular del Departament de Sociologia i Antropologia Social. Universitat de València

17:30 Urbanisme, habitabilitat i salut a zones de transformació social

Joan Olmos Llorens. Professor titular d'urbanisme. Universitat Politècnica de València

19:00 Taula redona: Acció en salut als entorns i en les persones

Modera: Vicent Andrés Martínez. Responsable dels programes d'acció social de Càritas Diocesana de València

Carles Simó Noguera

Joan Olmos Llorens

DIJOUS 25 DE FEBRER DE 16.00 A 21.00

EXPERIÈNCIES I MODELS DE BONA PRÀCTICA QUE ES DESENVOLUPEN A LA COMUNITAT VALÈNCIANA

16:00 Marc introductor: com augmentar la "fràgil" participació de les persones en els programes de salut

Joan Paredes i Carbonell. Dr. en Medicina. Tècnic de Promoció de la Salut del Centre de Salut Pública de València i professor de la Universitat Catòlica de València

16:30 Participació i inclusió de les persones en l'atenció de la seua salut

TAULA D'EXPERIÈNCIES 1:

Modera: Gabriel Martínez Rico. Doctor en Psicologia. Degà de la Facultat de Ciències de l'Educació i de l'Esport de la Universitat Catòlica de València

Salut, discapacitat i inclusió social. Marga Cañadas Pérez. Vicedegana de Teràpia Ocupacional de la Universitat Catòlica de València

Salut mental i inclusió social. Pau Pérez-Brotos Fernández-Bobadilla. Responsable Programa Salut Mental i Inclusió Social, Fundació Maides

Salut, acció global al 4t món. Javier González Rubio. Coordinador autonòmic de Metges del Món de la Comunitat Valenciana

Promoció de salut a la comunitat gitana. Helena Ferrando Calatayud. Coordinadora provincial València, Fundació Secretariat Gitano

18:30 TAULA D'EXPERIÈNCIES 2:

Modera: José Mª Martín Moreno. Catedràtic de Medicina Preventiva i Salut Pública, Universitat de València

Projecte RIU. Dory Aviñó Juan-Ulpiano. Psicòloga. Centre Salut Pública Alzira i Fundació per a la investigació Hospital Dr. Peset

Dona i salut. Vicen Sanz Soler. Responsable projecte Jere-Jere dona, Càritas diocesana, Valencia

Promoció de salut en població immigrant iberoamericana a la ciutat de València. Nela Alcaraz Quevedo. Cap de secció de Promoció de la Salut del Centre Salut Pública València de la Generalitat Valenciana

20.45 Clausura:

Manuel Escolano Puig. Director General de Salut Pública de la Generalitat Valenciana

CURS

6

LA POBRESA AL MÓN: DESIGUALTATS GLOBAIS I COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

Isidro Antuñano Maruri. Professor titular d'Economia Aplicada, Universitat de València

Dilluns 1 i dimarts 2 de març, de 9.00 a 14.00 i de 16.00 a 21.00

L'ONU celebra el dia 17 d'octubre de cada any el Dia Internacional per l'Eradicació de la Pobresa; perquè la població total dels països de renda més baixa arriba a vora 1.300 milions de persones, en la seua gran majoria pertanyents a països de l'Àfrica subsahariana i Àsia; i esta població, un 20% de la població total, a penes aconsegueix l'1,5% de la producció mundial. Per a abordar este problema, el curs reuneix especialistes universitaris, responsables de projectes de cooperació i gestors públics, que per mitjà de huit ponències i quatre taules redones tractaran el tema amb enfocaments complementaris: des de l'anàlisi de la situació actual dels Objectius del Mil·lenni, a les experiències més importants de cooperació Sud-Sud; des de les experiències de formació professional, al reforçament de la capacitat d'actuació de les dones; des de les causes i solucions de la crisi alimentària mundial, al paper de la Unió Europea en el desenvolupament; des de l'aprofitament de les tecnologies modernes de la informació, a l'experiència de la Generalitat Valenciana en la cooperació internacional.

DILLUNS 1 DE MARÇ DE 9.00 A 14.00

POBRESA AL MÓN I OBJECTIUS DEL MIL·LENNI. RESULTATS I LIMITACIONS

09:00 Pobresa al món i objectius del mil·lenni: resultats i limitacions
Josep Mª March i Poquet. Professor titular d'Economia Aplicada. Facultat de d'Econòmiques i Empresarials de la Universitat de València.

10:45 L'impacte de la crisi econòmica als països més dèbils: entre el G-20 i la cooperació sud-sud

Isidro Antuñano Maruri. Professor titular d'Economia Aplicada, Universitat de València

12:30 Taula Redona: Pobresa zero, cooperació i crisi econòmica. Com impedir la involució?

Moderador: Isidro Antuñano Maruri

Josep Mª March i Poquet

Josep M. Jordan Galduf. Catedràtic d'Economia Aplicada, Facultat de CC Econòmiques i Empresarials de la Universitat de València

DILLUNS 1 DE MARÇ DE 16.00 A 21.00

LA POBRESA AL MÓN, ENTRE LA FEMINITZACIÓ I L'APODERAMENT

16:00 Desigualtats educatives i fórmules per a accedir a un ocupació digne

Eva Caballero Segarra. Responsable del Departament d'Educació de l'ONGD Jovens i Desenvolupament, València

17:45 Feminització de la pobresa i estratègies d'apoderament

Isabel Pla Julián. Professora titular d'Economia Aplicada, Facultat de CC Econòmiques i Empresariales de la Universitat de València

19:30 Taula redona: Les dones i l'educació: dos pilars del desenvolupament endogen

Modera: Isidro Antuñano Maruri

Eva Caballero Segarra

Isabel Pla Julián

Mercedes González Domínguez. Presidenta Fundació de la Comunitat Valenciana per la Cooperació amb Benin. València

DIMARTS 2 DE MARÇ DE 9.00 A 14.00

L'IMPACTE DE LA CRISI ECONÒMICA ALS PAÏSOS MÉS DÈBILS: ENTRE EL G20 I LA COOPERACIÓ SUD-SUD

09:00 Crisi alimentària i cohesió social

Ana Fuertes Eugenio. Catedràtica d'Economia Aplicada. Facultat de CC Jurídiques i Econòmiques de la Universitat Jaume I de Castelló

10:45 La contribució de la Unió Europea a la lluita mundial contra la pobresa

Josep Mª Jordan Galduf. Catedràtic d'Economia Aplicada, Facultat de CC Econòmiques i Empresariales de la Universitat de València

12:30 Taula redona: El G20, la UE i els objectius del mil·lenni

Modera: Josep M. Jordan Galduf

Ana Fuertes Eugenio

Josep Mª March i Poquet. Professor titular d'Economia Aplicada. Facultat de CC Econòmiques i Empresariales de la Universitat de València

DIMARTS 2 DE MARÇ DE 16.00 A 21.00

LA COOPERACIÓ ESPANYOLA I VALÈNCIANA AL DESENVOLUPAMENT

16:00 Pobresa i documentació per al desenvolupament: InfoSud Digital, una ferramenta per a informar

Francisca Giner Huertas. Tècnica en documentació d'InfoSud Patronat Sud Nord.

17:45 La cooperació al desenvolupament de la Generalitat Valenciana

Pilar Collado. Directora General. Direcció General de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat Valenciana

19:30 Taula redona: Informació i gestió de qualitat en la cooperació al desenvolupament

Modera: Isidro Antuñano Maruri

Francisca Giner Huertas

Representant Direcció General de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat Valenciana

Marta Torrado de Castro. Regidora Àrea de Benestar Social del Ajuntament de València

CURS

7

EXCLUSIÓ SOCIAL A ESPANYA I LA PERSISTENT DIGNITAT DEL SER HUMÀ

Marita Macías Marassa. Professora de Sociologia de la Universitat Catòlica de València. Presidenta de la Fundació Hugo Zárata, València

Dimecres 3 i dijous 4 de març, de 9.00 a 14.00 i de 16.00 a 21.00

En els dos últims anys, Espanya ha presenciat una intensa transformació de les exclusions socials, que es desplega en vides desnonades, gents desesperades i grups humans en terra de ningú. La crisi, que va esclatar a l'agost de 2007, inicialment de caràcter econòmic i financer, ha produït noves exclusions i desvelat nous mecanismes tant al centre com a la perifèria, tant al Nord com al Sud, tant a la zona de la integració com a la zona de la supervivència, encara que han sigut les perifèries del sistema, els "suds" del món i els exclosos de sempre on s'ha mostrat amb major densitat el seu poder destructor.

La mateixa realitat que ens destrueix és també la que ens construeix. En resposta a la crisi, que s'ha estès a tots els àmbits de la vida, hi ha un creixent despertar de les consciències i una multitud d'alternatives solidàries, unes produïdes pels mateixos exclosos i per aquelles organitzacions que els acompanyen, i altres que germinen a l'espai cultural, universitari i polític. Són com gèrmens d'hivern que es transmeten a través de blogs i power-point, a través del cine i de la novel·la, a través de biografies i expressions culturals, com a expressió de la creativitat humana, de la solidaritat col·lectiva i de la iniciativa social. Mentre els assajos d'Economia intenten explicar les causes de la crisi, i els tractats de Sociologia intenten comprendre els efectes, els xicotets relats transmeten fragments d'esperança. El curs es proposa abordar les exclusions en el context de la crisi global i identificar les xicotetes alternatives que obrin esperança per als últims i desfavorits.

DIMECRES 3 DE MARÇ DE 9.00 A 14.00

LA CRISI ACTUAL ÉS MÉS QUE ECONÒMICA: ELS NOUS MECANISMES D'EXCLUSIÓ

09:00 La crisi actual és més que econòmica: els nous mecanismes d'exclusió

Joaquín García Roca. Departament de Treball Social i Serveis Socials. Universitat de València

11:00 Taula redona: Els barris en la superació de l'exclusió social
Modera: Nieves Dios Ibáñez. Membre del Patronat de la Fundació Esplai, Barcelona

Planificació estratègica: Emilio Galera López. Tècnic Pla Comunitari del Nucli Antic de Pamplona

Participació ciutadana: Maite Biosca González. Presidenta Associació de Veïns de Natzaret

Intervenció urbanística: Javier Rivera Linares. Arquitecte

Defensa del medi ambient: Daniel Hernández Ruiz. Representant dels Jòvens Verds, Alacant

DIMECRES 3 DE MARÇ DE 16.00 A 21.00

PANORAMA SOCIOLÒGIC DE L'EXCLUSIÓ A ESPANYA

16:00 Desenvolupament local i inclusió social

Raquel Agost Felip. Universitat Jaume I de Castelló

18:00 Taula redona: Polítiques socials d'inserció

Modera: Marita Macías Marassa

Pla local: Victòria Belis Herreras. Cap dels Serveis Socials de l'Ajuntament de Sagunt

Pla autonòmic: José-Manuel Muñoz Dermit. Responsable Servei d'Inclusió Social del Govern Basc

Pla europeu: Javier Sáez de l'Àlamo. Representant Unitat Administradora del Fons Social Europeu. Programa Operatiu FSE Lluita Contra la Discriminació

DIJOURS 4 DE MARÇ DE 9.00 A 14.00

NOVES NECESSITATS, CANVIS CULTURALS I INTEGRACIÓ SOCIAL

09:00 Noves necessitats i inclusió social

Antonio Elizalde Hevia. Rector emèrit de la Universitat Bolivariana de Santiago de Xile

11:00 Taula redona: Organitzacions socials a favor de la inclusió

Modera: Josefa Gómez Moya. Presidenta del Col·legi de Treballadores Socials, Universitat de València

Persones sense llar: Begoña Pastor Cerviño. Directora Fundació Rais (Xarxa de Recolçament per l'Integració Sociolaboral) a València

Dones i violència domèstica: Reis Selvi Pérez. Gerent Fundació Tolerància "0"

Drogoaddicció: Elvira Miragaya Ráfales. Representant Projecte Home, València

Persones immigrants: Álvaro Barros Quiven. Coordinador Espais de Trobada Interculturals, Fundació Ceimigra, València

DIJOURS 4 DE MARÇ DE 16.00 A 21.00

PRESENTACIÓ D'ALTERNATIVES D'INCLUSIÓ EN EL CONTEXT DE LA CRISI ACTUAL. EXPRESSIONS ARTÍSTIQUES I CULTURALS CONTRA L'EXCLUSIÓ

16:00 Panorama sociològic de l'exclusió a Espanya

Fernando Vidal Fernández. President de la Fundació RAIS (Xarxa de Recolçament per l'Integració Sociolaboral), professor Universitat de Comillas, Madrid

18:00 Taula redona: Organitzacions voluntàries a favor de la inclusió

Modera: Marita Macías Marassa

Persones a la presó: Raúl Celda Montalt. Gerent de la Fundació per la Justícia

Persones majors: Miguel López Marinas. Secretari associació Majors Voluntaris de Mislata

Acolliment familiar i menors en risc: Javier Edo Ausach. President A.V.A.R. (Associació Valenciana D'Ajuda al Refugiat)

Discapacitat: Soledad Calderón València. BOLUNTA, Agència per al Voluntariat i la Participació Social de Vizcaya

CURS

8

MESUREM BÉ EL NOSTRE DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC I SOCIAL? NOUS INDICADORS DE BENESTAR PER A ORIENTAR L'ACCIÓ POLÍTICA I ECONÒMICA

Enrique Lluch Frechina. Professor d'Economia de la Universitat CEU Cardenal Herrera

Dilluns 8 i dimarts 9 de març de 9.00 a 14.00 i de 16.00 a 21.00

En les nostres societats l'èxit econòmic es mesura sobretot a través del PIB i el seu creixement. Considerar este com l'objectiu de l'acció econòmica té conseqüències directes sobre la classe de polítiques econòmiques que es prioritzen en la nostra societat. No obstant això, este indicador té els seus defectes. No té en compte la pobresa, ni les desigualtats, ni els problemes mediambientals, ni la llibertat de triar, etc. Per això, en els últims anys han sorgit indicadors macroeconòmics diferents que intenten esmenar estos errors i presentar-se com a alternatives al PIB per a mesurar l'exercici econòmic d'una nació. Este curs pretén ser un repàs d'estos indicadors amb especial insistència en aquells que incorporen el mesurament de les desigualtats i de la pobresa, tenint en compte que un canvi d'indicador pot acabar repercutint en una modificació de les prioritats econòmiques.

DILLUNS 8 DE MARÇ DE 9.00 A 14.00

PIB COM A MESURA DEL CREIXEMENT ECONÒMIC: FORTALESES I DEBILITATS

09:00 La Comptabilització del PIB i el seu creixement com a objectiu polític

Eduardo Esteve Pérez. Professor de Macroeconomia de la Universitat CEU Cardenal Herrera

11:00 Els problemes que té el PIB per a mesurar l'exercici econòmic

Enrique Lluch Frechina. Professor de la Universitat CEU Cardenal Herrera

12:30 Taula redona: És possible millorar el PIB com a unitat de mesura de l'exercici econòmic d'un país?

Moderador: Enrique Lluch Frechina

Eduardo Esteve Pérez

Marta Iglesias. Responsable de Comunicació de Moviment per la Pau- MPDL, Madrid

DILLUNS 8 DE MARÇ DE 9.00H A 14.00

ÍNDEXS ECONÒMICS QUE INCLOUEN L'IMPACTE MEDIAMBIENTAL I ÍNDEXS DE DESENVOLUPAMENT HUMÀ

16:00 Comptabilitzar comptant sobre Desenvolupament Humà
Isabel Royo Ruiz. Professora departament de Treball Social i Servicis Socials de la Universitat de València

18:00 Comptabilitzar el deteriorament ambiental

Francisco Higón Tamarit. Professor d'Economia Aplicada de la Universitat de València

19:30 Taula redona: El desenvolupament humà i el deteriorament ambiental, van lligats o podem progressar sense atemptar contra el medi ambient?

Moderador: Enrique Lluch Frechina

Isabel Royo Ruiz

Francisco Higón Tamarit

DIMARTS 9 DE MARÇ DE 9.00 A 14.00

MESURAR ELS PROBLEMES SOCIALS I EL TREBALL DOMÈSTIC

09:00 Comptabilitzant la producció domèstica

María Luisa Moltó Carbonell. Institut Universitari d'Estudis de la Dona (IUED). Universitat de València

11:00 Comptabilitzar els problemes socials

Víctor Renes Ayala. Representant Fundació FOESSA (Foment d'Estudis Socials i de Sociologia Aplicada), Càritas Española

12:30 Taula redona: És possible mesurar bé el treball a casa i la problemàtica social? Què aportaria açò a la nostra societat?

Moderador: Enrique Lluch Frechina

María Luisa Moltó Carbonell

Víctor Renes Ayala

DIMARTS 9 DE MARÇ DE 16.00 A 21.00

ELS ÍNDEXS DE FELICITAT I DE BENESTAR

16:00 Mesurar la felicitat

Jorge Guardiola Wanden-Berghe. Professor del departament d'Economia Aplicada de la Universitat de Granada

18:00 Comptabilitzar el benestar social

M^a de las Mercedes Molpeceres Abella. Professora de Economia Aplicada de la Universitat de Valladolid

19:30 Taula redona: Noves propostes per a substituir el PIB com a mesura de l'exercici econòmic

Moderador: Enrique Lluch Frechina

Jorge Guardiola Wanden-Berghe

Mercedes Molpeceres Abella

HORARI CURSOS:
de 09:00 a 14:00h. i de
16:00 a 21:00h.

DESTINATARIS DEL FÒRUM:

Este fòrum va dirigit a tot el públic en general. L'entrada és lliure. Els estudiants que necessiten crèdits de lliure opció, poden realitzar la matrícula de la forma indicada seguidament.

MATRÍCULA / CRÈDITS:

Universitat de València: els alumnes de esta universitat poden realitzar el procés d'automatrícula en la pàgina oficial de la Universitat de València (<http://www.uv.es>), i buscar posteriorment a través del portal de l'alumne, la secció "Matrícula d'activitats del Servei d'Extensió Universitària". Estos cursos seran certificats pel "Servei d'Extensió Universitària" a efectes de convalidació per dos crèdits de lliure opció.

Universitat CEU Cardenal Herrera: els alumnes d'esta universitat, poden matricular-se a la Secretaria de la seua Universitat a efectes de convalidació, per un crèdit de Lliure Configuració (CLC).

Universitat Politècnica de València: els alumnes d'esta universitat es poden matricular indicant el curs a què desitgen assistir i enviant e-mail a foroluisvives@València.es aportant dades personals (nom complet, D.N.I., curs a què pertanyen en la UPV). Al finalitzar el curs podran arrebregar acreditació d'assistència en el mateix Fòrum, amb el fi de convalidar a la seua pròpia escola.

Universitat Catòlica de València: els alumnes de la UCV que colaboren amb Acció Social i desitgen matricular-se en estos cursos hauran d'enviar un e-mail a foroluisvives@valencia.es amb les seues dades personals (nom i cognoms), D.N.I., curs i titulació a que pertanyen. Les hores cursades s'afegiran al total de les hores

dedicades als programes de voluntariat per a la seua corresponent convalidació per crèdits de lliure configuració segons normativa.

CEFIREs: el professorat podrà inscriure's en cadascun dels cursos del Fòrum mitjançant la web del Servei de Formació del Professorat: http://www.edu.gva.es/per/val/sfp_0_sfp.asp, en la secció d'Oferta Formativa. Estos cursos seran certificats pel Servei de Formació del Professorat D'acord amb l'Orde de 9 de juny de 1994.

En tots els casos, per a obtindre el reconeixement del curs serà necessari assistir almenys al 80% de les hores lectives.

LLOC DE REALITZACIÓ:

Els cursos es realitzaran al Saló d'Actes de l'edifici de la Regidoria de Joventut del Ajuntament de València, situat al C/ Campoamor, 91, 46022, València. Telèfon de contacte: 96 352 54 78, extensió 7118.

PONENTS DELS CURSOS:

Els ponents dels cursos són professors de les universitats, tant de la nostra Comunitat com de la resta d'Espanya i de l'estranger, a més d'investigadors i professionals en les matèries proposades.

TRANSPORTS PÚBLICS QUE COMUNIQUEN AMB EL FÒRUM:

Línies d'autobús EMT/ 1, 31, 32, 81
Metro/Llínia 5: Marítim-Serradora (parada d'AIORA)

PER A CONTACTAR AMB L'ORGANITZACIÓ:

e-mail / foroluisvives@València.es
Pàgina web / www.juventud-València.es

Secretaria Tècnica del Fòrum Universitari Joan Lluís Vives (XVIII edició):

Amalia Mª Ferri Avaria

Llçada en C. Biològiques
Especialista en Educació Ambiental

